

Koppelokairan-Kennel

Virpi Fabritius

99600 Sodankylä

Puh. 040 534 8791

pohjis@koppelokairan.fi

OHJEET PENNUN UUTEEN KOTIIN

ROTUMÄÄRITELMÄ KERTOO NÄIN: Pohjanpystykorva eli aiemmalta nimeltään Norrbottenin haukkuva lintukoira (*Norrbottenspets*) on pienikokoinen pystykorvarotu, jota on käytetty alun perin vahtina ja kaikenriistan koirana oravan, jäniksen, turkisriistan, majavan, vesilintujen, hirven, karhun, metsäpeuran ja metsäkanalintujen metsästämiseen.

Metsästyskoirana rotu on tarkkaavainen ja peloton. Se on innokas, eloisa, ystävällinen ja itsevarma.

Pohjanpystykorva on pieni ja hieman korkeuttaan pitempi, tasapainoinen ja jäntevä koira, jolla on hyvin kehittyneet lihakset. Koira on valpas ja pää on ryhdikkäästi pystyssä. Olemukseltaan se on peloton ja hyvin ketterä. Sukupuolileima on selvä.

Rodulla on kaksinkertainen karvapeite. Aluskarva on hienolaatuista ja tiivistä, peitinkarva kovaa, lyhyttä ja suoraa. Peitinkarva on melko rungonmyötäistä ja eripituista rungon eri osissa. Lyhyintä se on kuononselässä, pääläella, korvissa ja raajojen etupuolella ja pisintä kaulassa, reisien takaosassa ja hännän alapuolella.

Turkin väri on rotumääritelmän mukaan puhtaanvalkoinen, jossa aina selvästi erottuneet ja jakautuneet laikut. Laikkujen ihannevärit ovat kaikki punaisen ja keltaisen sävyt. Rungon laikkujen tulee olla melko suuria. Väriä tulee olla pään molemmilla puolilla sekä korvissa. Mustan, beigen (fawn) tai sudenväriin erisävyiset laikut sallitaan, mutta ihanneväreihin on aina pyrittävä.

Ihannesäkäkorkeus on uroksilla 45 cm ja nartuilla 42 cm. Sallittu poikkeama ± 2 cm. Paino vaihtelee kovastikin koiran rakenteesta ja koosta riippuen.

Pennun emä Koppelokairan Noita, säkä 43 cm/12 kg.

Penun isä _____ säkä ___ cm/n. ___ kg.

Koiran ensiopastaminen ja kouluttaminen on aloitettava jo pentuna. Se aloitetaan totuttelemalla eri tilanteisiin, ääniin, paikkoihin, kulkuvälineisiin, kotieläimiin ja ihmisiin. Tämä työ on aloitettu heti pentujen synnyttyä jo kasvattajan luona, kun pennut ovat olleet osa perheen arkea.

Pennun kanssa on syytä viettää paljon aikaa ja kuljettaa sitä mukana päivittäin kävelyretkillä, jotta se saa tarpeellista liikuntaa. Retkeilemällä ja vierailemalla erilaisissa paikoissa pentu se oppii uutta ympäristöstään koko ajan. Varo kuitenkin yllirasittamasta pentua, koska se tarvitsee lepoa kasvamiseen ja kehittymiseen. Vierailuilla ja retkillä pentu ja isäntä tottuvat toisiinsa ja toistensa tapoihin. Kun pentua käsitellään oikein ja sille annetaan mahdollisuus rodulle ominaiseen

toimintaan, syntyy pennun ja isännän välille elinikäinen, toimiva luottamussuhde. Muistathan, että ennen ensimmäistä rokotusta pentua ei tulisi päästää tekemisiin vieraiden koirien kanssa.

Pentu oppii tuntemaan nimensä (ja tekemään toki muitakin asioita), kun se palkitaan kehuilla, rapsutuksilla ja/tai herkkupaloilla aina, kun se reagoi nimensä kuultuaan. Herkkupaloiksi sopii vaikkapa kypsennetyt kanakuutiot tai pienet nakkipalat. **HUOM!** Älä ruoki pentua kylläiseksi herkuilla.

Kasvattajalta olet lisäksi saanut oppaita pennun kasvattamiseen ja kouluttamiseen. Lukaisethan nekin.

Pentu pyritään totuttamaan mahdollisimman pian, jo parin kuukauden vanhana sisäsiistiksi.

Sisäsiistiksi oppiminen saattaa viedä aikaa - narttukoirilla jopa ensimmäisiin juoksuihin saakka, joten kärsivällisyyttä tarvitaan. Älä opeta koira tekemään tarpeitaan alustalle -> alunen voi toki olla olemassa, mutta älä kannusta ja kehu koira tekemään tarpeitaan siihen. Koira ei myöskään opi niin, että sen kuono työnnetään pissalammikkoon tai kakkaan - päinvastoin se ahdistuu ja tekee vielä varmemmin vahinkoja lattioille ja matoille. Näin ei saa tehdä koskaan!

Kehu aina koira, kun se tekee pissan tai kakan ulos. Näin opetat koiran myös siihen, että se pissaa pyydettyäessä (jos sattusi joskus olemaan kiire ja koira pitäisi pissattaa ennen lähtöä). Pyri tuntemaan koirasi aikeet ja ole valmis ulkoiluttamaan sitä aina tarpeen vaatiessa, mm. heti heräämisen- ja ruokailun jälkeen.

Pentu tulisi opettaa syömään monipuolisesti koiran elimistölle soveltuvaa hyvälaatuista ruokaa.

Laadukkaasta kuivamuonasta koira saa kaikki tarvittavat ravintoaineet kasvuun ja kehitykseen. Laadukkaalla ruoalla syötetyn koiran yleiskunto ja turkki pysyy hyvänä ja koira välttyy turhilta, sen elimistölle tarpeettomilta lisäaineilta. **VINK!** Keitetty kananmuna on oiva 'pikaruoka' koiralle, myös metsäreissuilla kahvitaulla.

Pentu on kasvattajan luona syönyt ja maistanut mm.:

- xx pentunappuloita kuivana ja veteen liotettuna
- Raakaa jauhelihaa (xx)
- Maustamatonta hyla piimää
- Maustamatonta hyla raejuustoa
- Kalunnut luita

Pentu on syönyt kasvattajan luona 4–5 ateriaa päivittäin. Aterioiden määrää voidaan vähentää pennun kasvaessa. Puolivuotiaana pennulle riittää kaksi ateriaa päivässä ja aikuiselle koiralle jopa yksi. Aterioiden lukumäärää tärkeämpää on päivittäisen ravinnon määrä ja koostumus. Ravinnon määrästä on vaikea antaa tarkkoja ohjeita, koska ravinnontarve on yksilöllistä. Itse ruokimme aikuiset koirat vasta töiden jälkeen iltapäivällä. Se on hyvä tapa, koska metsästysaikana koira ei pitäisi ruokkia ennen metsälle lähtöä.

Koiralla tulee myös aina olla raikasta vettä kupissa. Vaihda juomavesi riittävän usein ja pese myös välillä juomakuppia, ettei se limoitu. Laakea teräskuppi on hyvä juoma-astia ja ulkoaitauksessa esim. teräksinen saunakiulu toimii hyvin kesä aikana. Talvella koiran vedensaanti ulkoaitauksessa on huolehdittava muulla tavoin.

Koiran ravinnon tulee myös olla maittavaa ja täyttävää, sillä kylläisyyden tunne on miellyttävää myös koiran mielestä.

On syytä keskittyä oikeaan ruokintaan sen kasvu aikana. Rodusta riippuen se tarkoittaa noin vuotta tai puoltatoista vuotta. Pennun energiantarve on sama kuin vastaavan painoisen aikuisen koiran energiantarve silloin, kun 60 prosenttia aikuispainosta on saavutettu.

Koirat tarvitsevat ravinnossaan samoja ravintoaineita kuin ihminenkin. Niitä ovat valkuaisaineet eli proteiinit, hiilihydraatit, rasvahapot, kivennäisaineet, hivenaineet, vitamiinit sekä vesi.

Kotiruuan koostumus vaihtelee paljon ja yleensä tarvitaan sekä kivennäis- että vitamiinitasapainotusta varsinkin pentua ruokittaessa. Koirille on saatavana useita valmiita kivennäis- ja vitamiinivalmisteita, joita voidaan lisätä ruokaan. Määrät ja suhteet pitää itse laskea ravintotaulukoiden ja kotiruokaan käytettyjen aineiden koostumuksen perusteella.

Eläinkaupassa myytävissä laadukkaissa kuivamuonissa (nappulat) on tarkkaan laskettu kaikki koiran tarvitsemat ravintoaineet. Oikea annostus on tärkeää. Seuraa koirasi kasvua ja kehitystä ja mukauta ruokaa sen mukaisesti. Liikalihavuus on terveydellinen riski ja suuri rasite koiralle.

Koiran herkku on liha. Se kuuluu sen luonnolliseen ruokavalioon. Liha voi olla joko raakaa tai kypsennettyä, sillä ravintoarvo niissä on likipitään sama. Ruokavalioksi sopii myös kana, kala ja sisäelimet eli maksa ja munuaiset.

Näiden lisäksi sopivia kotiruoka-aineita maitotuotteista ovat laktoosittomat piimä, kermaviili, maustamaton jogurtti, maitorahka, raejuusto, juusto ja leipäjuusto. Muina tuotteina voivat olla kananmunat, vihannekset, osa kypsennettynä sekä hyvin kypsennetyt viljat tuotteet.

Koirille EI-SOPIVAT ruoka-aineet:

- Kofeiini
- Sokeri
- Maito (SAA antaa täysin laktoosittomia tuotteita)
- Rusinat/viinirypäleet (suurina annoksina voi aiheuttaa munuaisvaurioita ja myrkytyksiä)
- Sipuli (sulfidiyhdisteet voi aiheuttaa anemiaa)
- Avokado
- Pullataikina (hiiva aiheuttaa käymistä)
- Raaka kananmunan valkuainen (Sisältää avidiinia, joka tuhoaa biotiinia)
- Raaka kala (makean veden kala on suoliloisten (lapamato) lähde)
- Pinaatti, punajuuri, raparperi (oksaalihappo sitoo kaliumia elimistöstä)

- Maksa (voi antaa pieninä annoksina, silloin tällöin)
- Tomaatti ja munakoiso / muut koisoskavit
- Kypsät luut (teräviä säikeitä, jotka voivat sitten rikkoa koiran suolistoa)
- Kypsentämättömät juurekset (suurina palasina / tai määrinä voivat tukkia koiran suoliston)

Koiralle MYRKYLLISIÄ / HENGENVAAARALLISIA on:

- **Xylitoli.** Aiheuttaa vaarallisen verensokerin laskun, johtaa shokkiin ja pahimmillaan koiran kuolemaan. Ensiapuna sokerin (mieluiten hunajan tai glukoosin) antaminen koiralle (hierotaan suun limakalvoille). Sokerin annostus on: yksi ruokalusikallinen viittä painokiloa kohti puolen tunnin välein, jotta verensokeri saadaan normaaliksi. Tätä jatketaan niin kauan että oireet häviävät.
- **Suklaa.** Sisältää teobromiinia, mikä aiheuttaa rytmihäiriöitä, sydämen tykytystä ja sydämen pysähdysten. Suklaamyrkytyksen saanut koira on syytä viedä eläinlääkäriin. Koira kannattaa oksennuttaa.
- **Nikotiini.** Koira saattaa saada nikotiinimyrkytyksen tupakkatuotteita pureskelemalla. Aluksi nikotiini kiihottaa keskushermostoa ja sitten hermosto lamaantuu. Hengitysilihaksiston ja hengityskeskusten lamaantuminen aiheuttaa kuoleman. Hengenvaarallinen nikotiiniannos koiralle on 20-100mg. HUOM! Syötynä tupakkatuotteiden nikotiiniannos on huomattavasti suurempi, mitä askin kyljessä sanotaan. Oksennuta koira ja kiireellisesti lääkäriin.
- **Alkoholi.** Koirat saavat alkoholimyrkytyksen jo suhteellisen pienistä alkoholi määristä. Jos koira on kuitenkin juonut alkoholia, seuraa sen vointia, oksennuta ja vie koira lääkäriin.
- **Suola.** Yleensä koira oksentaa itse syötyään liikaa suolaa. Paljon suolaa saaneen koiran munuaiset tarvitsevat hoitoa => vie lääkäriin.
- **Rotanmyrky.** Voi joutua koiran elimistöön kuolleista jyrksijöistä tai niille jätetyistä pyydyksistä. Valitettavasti jotkut ihmiset myös levittävät myrkytettyjä ruokia sellaiin paikkoihin, joissa koirien kanssa liikutaan. Erittäin vaarallinen myrky. Rotanmyrky aiheuttaa voimakkaita sisäisiä verenvuotoja. Koira on vietävä välittömästi eläinlääkäriin.

Koiraa EI SAA oksennuttaa, mikäli se on syönyt: syövyttäviä aineita, kuten voimakkaita happoja tai emäksiä, tai sen syötyä teräviä esineitä. Koiraa ei saa myöskään oksennuttaa, mikäli se on tajuton, kouristeleva, eikä voi niellä. **Jos et ole varma tapauksesta, älä oksennuta koiraa, vaan ota välittömästi yhteyttä eläinlääkäriin. Laita ell numero heti puhelimen yhteystietoihin!**

Oksennuttamista voidaan yrittää laittamalla suolaa suoraan koiran kurkkuun, jos vieraan aineen syömisestä on alle puoli tuntia.

Oksetukseen voit kokeilla seuraavaa ohjetta: Pyörittele pieni suolapallo n. 1/2 -2 tl suolaa ja ripaus vettä kämmenellä. Aseta suolapallo koiran kitalaen takaosaan, siis mahdollisimman taakse nieluun. Tämä aikaansaa oksennusrefleksin useimmilla koirilla.

Kokeile suolalla oksennuttamista vain kerran, useampi yritys voi aiheuttaa suolamyrkytyksen. Suolakäsittelyn jälkeen lemmikille on oltava tarjolla raikasta vettä. Koiran oksennuttamisen jälkeen ota yhteyttä eläinlääkäriin jatko-ohjeita varten.

Mikäli lemmikki on syönyt jotain myrkyllistä, anna oksennuttamisen jälkeen lemmikille lääkehiiltä estämään/hidastamaan mahdollisen myrkytyksen etenemistä. Hiilitablettien annostus 1 g/elopainokilo.

AINA JOS EPÄILET KOIRASI SAANEEN JOTAIN EI-SOPIVAA TAI MYRKYLLISTÄ AINETTA ELIMISTÖÖNSÄ, OLE HETI YHTEYDESSÄ ELÄINLÄÄKÄRIIN HOITO-OHJEIDEN SAAMISEKSI.

Koiran lääkekaappi: Parafiiniöljy, hiilitabletit, yksittäin pakattu hunaja tai energia geeli, punkkipihdit, sideharsoa, sidetaitoksia, pienet saksat.

Lisäksi metsäreppuun on hyvä pakata aina pieni ensiapupakkaus mukaan. Esim. valmiiksi koottu retkeilijän-, metsästäjän tai koiran ea-pakkaus.

Pentu tulisi myös totuttaa heti omaan makuupaikkaansa. Pennun makuupaikan tulee olla vedoton ja rauhallinen. Ihmisen sänky ei ole koiran paikka.

Koiran turkissa kulkeutuu vuoteeseen karvoja ja hilsettä. Muista, että etenkin sulan kelin- ja metsästyskauden aikana salamatkustajina saattaa tulla ikäviä petikavereita, kuten kirppuja, punkkeja, hirvikärpäsiä jne.

Pennusta, joka saa aina ruokailla ja nukkua rauhassa, tulee rauhallinen ja luottavainen koira.

Opeta pennulle perustotelevaisuutta - hihnassa kulkeminen vetämättä, istuminen, luoksetulo, paikallaan olo, nouto ja luopuminen sekä pysähtyminen. Kun Teillä on yhteinen kieli ja koira osaa nämä taidot, on arki, metsästys ja luonnossa liikkuminen pystykorvan kanssa mielekästä puuhaa. Opeta koira tulemaan luoksesi vihellyksestä - tai pillin puhalluksesta.

Älä anna koiran tulla turhan haukkujaksi. Haukkuvaa metsästyskoiraa SAA ja PITÄÄ opettaa olemaan haukumatta turhaa. Haukku kuuluu ennenkaikkea riistatilanteisiin. Nuori koira voi kokeilla omia rajojaan monella tapaa, mm. turhan haukkumisella (huom. muista että pikkukoiralla haukku voi olla uusiin asioihin tutustumista). Keksi tyhjää haukkuvalla koiralle jotain muuta mielekästä toimintaa ja palkitse oikea-aikaisesti oikeanlaisesta toiminnasta.

Koirakoulu on hyvä paikka käydä harjaannuttamassa näitä perustaitoja. Siellä ISÄNTÄ ja EMÄNTÄ oppii oikean tavan tulla toimeen tämän iloisen ja eläväisen rodun kanssa. Monesti häiriöt koiran käytöksessä lähtee liikkeelle hihnan ihmisen puoleisesta päästä.

Pennun madotuksesta on pidettävä huoli ja kaikki metsästyskoirat on rokotettava vallitsevien rokotussääntöjen mukaisesti. Tarkista rokotus- ja madotusmääräykset aina hyvissä ajoin ennen metsästyskauden /-reissun alkua.

Madotus tehdään esim. 2-3,5,7 ja 11 viikon ikäisinä ja jatkossa 2-3 kertaa vuodessa. Koiran madotus 1-2 viikkoa ennen rokotusta parantaa vasta-ainemuodostusta. Lisätietoja saat esim. eläinlääkäriltäsi.

Pennut on madotettu kasvattajan luona 3, 5 ja 7 vko ikäisinä Canex vet-lääkkeellä.

- Jos koirasi syö raakaa järvikalaa, on suuri todennäköisyys, että sille tulee lapamatoja. Anna siis **järvikalaa vain kypsennettynä**.
- Kun koira käy hirvimetsällä tai syö myyriä, niin käytä matolääkettä, joka tehoaa ekinokokkeihin ja kapeaan heisimatoon.

Emä on madotettu Axilur 500 mg-lääkkeellä ennen astutusta, ennen synnytystä ja 1x synnytyksen jälkeen pentujen kanssa samanaikaisesti. Madotus on tärkeä asia, joten laita siitä muistutus kalenteriin.

HYÖNTEISTEN PISTOT (esim. ampiainen) tassun pohjassa voi aiheuttaa ontumista ja olla todella kipeä. Pistoskohta on usein kosketusarka, turvonnut ja kuumottava. Kaulan, pään tai suun alueelle osuvat pistot voivat aiheuttaa hengitysteiden turpoamisen.

Ensiapu: Jos lemmikillä on hengitysvaikeuksia, se on syytä viedä heti eläinlääkäriin. Koira on hyvä pitää levossa. Tarkista myös ettei ampiaisen piikki ole jäänyt pistoskohtaan.

PUNKIT Poista punkit punkkipihdeillä, älä rasvalla. Rasva tukehduttaa punkin, jolloin punkki saattaa oksentaa mahdollisen taudinaiheuttajan lemmikin verenkiertoon. Tarkoitus on saada koko punkki irti ihosta, myös punkin imukärsä. Punkkipihdejä on saatavilla apteekeista.

Punkin poistamisen jälkeen seuraa purema-alueen ihoa parin päivän ajan. On yleistä, että purema-alue tulehtuu hieman, sillä osia imukärsästä saattaa jäädä ihoon. Mikäli purema-alue tuntuu vaivaavan lemmikkiä, lemmikin yleisvointi heikkenee tai purema-alueelle kehittyy voimakkaan punainen rengas, ole yhteyksissä eläinlääkäriin.

LÄMPÖHALVAUS on mahdollinen mikäli lemmikki on alttiina korkealle ilman lämpötilalle (esim. kesäkuumalla autossa) tai lemmikillä on erittäin voimakas stressitila (esim. yllärasitus työkoirilla). Koirat saavat lämpöhalvauksen muita lemmikkejä useammin.

Oireet: ovat nopea läähätys ja levottomuus, horjahtelu ja hoippuva liikkuminen. Lemmikin polkuanturat ovat märät. Muita oireita kuolaaminen, tuijottava katse, oksentelu, ripuli sekä kirkkaanpunaiset limakalvot. Tila voi johtaa nopeasti shokkiin ja tajuttomuuteen ja menehtymiseen.

Ensiapu: koira on siirrettävä nopeasti viileämpään paikkaan ja jäähdyttävä viileällä (ei jääkylmällä) vedellä, esimerkiksi suihkulla, uimavedellä tai käärimällä märkiä pyyhkeitä koiran ympärille. Nopeiten koira viilenee alueilta joissa on vähiten karvaa (mahanalus, tassut). Tarjoa koiralle juotavaa juotavaa. Vakavat lämpöhalvaustapaukset on kuljetettava nopeasti eläinlääkäriin.

Jos mahdollista koiran lämpötilaa tulee seurata kuumemittarilla. Viilennys tulee lopettaa hyvissä ajoin, esim. kun eläimen lämpötila on 39 C, koska märkä, viileä turkki laskee lämpötilaa suihkutuksen jälkeenkin. Koiran ja kissan normaali ruumiinlämpö on 38 - 39 C astetta.

KYYN PUREMA pureman saanut koira muuttuu muutamassa minuutissa vaisuksi ja voimattomaksi. Puremakohta turpoaa parissakymmenessä minuutissa ja purema-alue on kipeä ja arka. Purema-alueelta saattaa löytyä kaksi neulanpistomaista reikää 3 - 4 mm päässä toisistaan.

Muutamassa tunnissa purema-alueelle kehittyy tumma turvotus ja koira voi oksennella ja kuolata. Lisäksi sillä saattaa ilmetä hengitysvaikeuksia (kuonon alueen puremat) vatsakipua, ripulia ja verta virtsassa. Erittäin vakavia oireita ovat jo kouristelu ja tajuttomuus. Oireiden vakavuuteen vaikuttavat lemmikin koko, ikä, yleiskunto, puremakohdan sijainti ja ruiskutetun myrkyt määrää.

Ensiapu kyynpuremaan: lemmikki pidetään levossa ja puremakohta/koira koitetaan saada pysymään paikallaan, jolloin hidastetaan myrkyt leviämistä elimistöön. Tarvittaessa kanno eläin pois maastosta. Puremakohtaa ei kannata kosketella/käsitellä mitenkään, sillä se edistää myrkyt leviämistä elimistöön. Ota välittömästi yhteyttä lähimpään eläinlääkäriin.

NENÄPUNKKI (*Pneumonyssoides caninum*) on yleinen loinen, joka elää koiran nenä- ja poskionteloissa. Koiran nenäpunkin aiheuttamat oireet ovat aivastelu, ilman sisään vetäminen (reverse sneezing), pärskiminen, pään ravistelu, sierainvuoto ja hajuaistin huononeminen. Koira yrittää yleensä hieroa kutisevaa kuonoaan maahan tai tassuilla. Tartuntaa ei kaikilla koirilla edes huomata, koska osa koirista ei oireile. Erityisesti metsästys- ja jäljestyskoirille nenäpunkki on erittäin kiusallinen, koska se aiheuttaa hajuaistin heikentymistä.

Mikäli havaitset koiralla oireita, ole yhteydessä eläinlääkäriin ja pyydä lääkekuuri. Nenäpunkki on erittäin tarttuva ja se tarttuu koirien välisessä suorassa kosketuksessa ja mahdollisesti ympäristöstä (koirien yhteisistä makuupaikoista ym.). Mieti siis tarkkaan kenen kanssa annat koirasi olla nenät vastakkain.

KENNELYSKÄ on nimitys koirien äkillisille, erittäin tarttuville hengitystietulehduksille, joiden taustalla saattaa olla useita taudinaiheuttajia (virukset, bakteerit ja mykoplasmat). Kennelyksässä koiran henkitorvi ja kehkoputket tulehtuvat. Taudille tyypillisiä oireita on hakkaava yskä ja liman kakominen. Koira voi myös yökkäillä paksua valkoista limaa. Omistajasta voi vaikuttaa siltä, että jotain on juuttunut koiran kurkkuun. Mikäli havaitset koiralla oireita, ole heti yhteydessä eläinlääkäriin. Kennelyksään annetaan antibiotti-kuuri, jossa on määrätty doping-varoaika. Huomio tämä erityisesti näyttely ja koeaikoina.

PEVISA = perinnölliset viat ja -sairaudet

Pohjanpystykorva kuuluu rotuna perinnöllisten vikojen ja sairauksien (PEVISA:n) vastustamisohjelman piiriin.

Suomen Kennelliitto on vahvistanut pohjanpystykorvan kuulumisesta (yhtenä rotuna) PEVISA-vastustamisohjelman piiriin ajalle 1.1.2015 – 31.12.2019. Pohjanpystykorvan tarkastukseen kuuluu silmien ja polvien tarkastus. Samassa yhteydessä koiran tunnistusmerkintä tarkastetaan.

Tarkastustuloksesta tulee kopio myös rotujärjestön jalostuskäyttöön ja koiranomistajalle annetaan mukaan oma kappaleensa. Koiran on tarkastuspäivänä oltava vähintään vuoden ikäinen, että kaikki tarkastustulokset tulisivat voimaan.

Kun koira on todettu terveeksi PEVISA-tarkastuksessa, se on tunnistusmerkitty ja Suomen Kennelliitto on hyväksynyt tarkastuslausunnon, ei koiran jälkeläisten rekisteröinnille ole muuta estettä pohjanpystykorvalla kuin koirakohtainen jälkeläismäärä max. 30 kpl. Tutkimustulos tulee olla voimassa jo astutushetkellä.

Silmätarkastuslausunto on voimassa 36 kuukautta (3 vuotta) . Polvitarkastuslausunto on voimassa koko koiran eliniän, mikäli koira on tutkimushetkellä täyttänyt kolme vuotta. Alle kolmen vuoden ikäiselle koiralle annettu lausunto on voimassa kaksi vuotta.

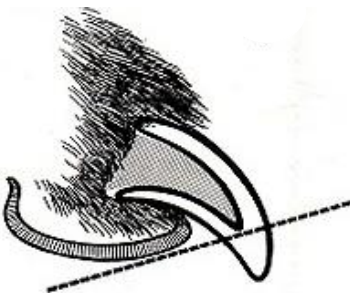
Lisää Pohjanpystykorviin liittyviä juttuja löytyy mm. SPJ:n nettisivuilta (rodut, pohjanpystykorva).

Tarkista koiran kynnet viikoittain. Kynnet ovat liian pitkät, jos ne osuvat maahan koiran seistessä. Koiran tassu kääntyy väärään asentoon (=lättätassu), jos kynnet ovat liian pitkät. Kynsien leikkaaminen tulee tehdä tarkasti ja huolellisesti etenkin kannuskynsien suhteen. Kannuskynnet on varsinkin syytä pitää lyhyenä, ettei ne aiheuttaisi turhia ongelmia metsässä liikuttaessa.

Kynttä voi leikata kunnes kynnen sisällä tuntuu pehmeämpi kohta. Tässä kohdassa tulee myös vaaleampi kohta näkyviin, joten lopeta kynnen leikkaaminen tähän. Aluksi voit leikata vaikka vain yhden kynnen/pvä ja näin totuttaa koiraa tassujen käsittelyyn. Totuttamista voi edesauttaa myös ottamalla tassun käsiin ja pidellä sitä muuten vain tukevasti ja silitellä kynsiä. Kynsiä leikatessa pidä tukevasti kiinni tassusta, ettei koira pääse riuhtaisemaan tassua irti kädestä ja aiheuttamaan vahinkoa itselleen.

Jos kynsien leikkaaminen jännittää itseäsikin, niin kynnet voi myös viilata esim. ihmisten varpaankynsien viilaamiseen tarkoitetulla jäməkällä viilalla tai laitteella, joka on suunniteltu nimenomaan koiran kynnen viilaamiseen.

Joskus koirat vaan päättävät että kynnen leikkaaminen on ihan kamala juttu ja silloin kannattaa kysyä apua ja vinkkejä muilta harrastajilta tai ell.

Pentujen kynsiä on leikattu 1 vko ikäisestä alkaen 1 krt/vko.

Pentujen kynnet on lyhennetty aluksi pienillä ihmisten kynsileikkureilla ja sittemmin kissan kynsileikkureilla. Kun kynnet kasvavat ja vahvistuvat on syytä hankkia koiralle eläinkaupasta terävät ja riittävän jäməkät kynsileikkurit. Liian 'hennoilla' leikkureilla kynsi voi haljeta ja koiran kammo toimenpiteeseen kasvaa.

Koiran korvat on syytä tarkistaa samalla kertaa, kun leikkaa kynsiä tai suorittaa muita hoitotomenpiteitä. Korvien tulee olla puhtaat ja ne eivät saa haista. Älä koskaan koita puhdistaa koiran korvia pumpulipuikoilla, ainoastaan kostutetulla (ei vettä valuvalla) vanulapulla voi pyyhkiä näkyviä osia. Musta, kahvinporomainen erite koirankorvissa viestii korvapunkista. Mikäli korvissa siis näkyy eritettä tai epäilet koiran korvien olevat kipeät, ole yhteydessä eläinlääkäriin. Korvatulehdus/korvapunkki on tarttuva.

Koiran silmien tulee olla kirkkaat ja ne eivät saisi vuotaa tai rähmiä. Pieni määrä rähmää silmäkulmassa voi olla normaalia, mutta runsas kellertävä rähmäerite on poikkeuksetta aina bakteerien erittämää tulehduseritettä. Tulehtuneen silmän sidekalvo on yleensä punoittaa. Mikäli havaitset koiran silmissä poikkeavaa vuotoa tai punotusta, ole pikaisesti yhteydessä eläinlääkäriin. Silmätulehdus on tarttuva.

Koiran hampaiden tulee olla puhtaat ja ikenien terveet. Ensimmäisten elinviikkojen aikana pennuille kasvaa maitohampaat, joita on yhteensä 28. Välihampaita ei pentupurennassa ole lainkaan ja ensimmäinen pysyvä välihammas puhkeaa 4-5 kuukauden iässä. Siten onkin vaikea pentuhampaistosta tietää, minkälainen aikuisen koiran purenta tulee olemaan. Pentu siis vaihtaa maitohampaat rautahampaiksi kuten ihminenkin. Hammaspuutoksia ei ole pentujen emällä, eikä isällä. Opetelkaa hampaiden katsominen pennusta alkaen. Hampaat pitää saada tarkistaa koska vaan ja kuka vaan.

Pohjanpystykorvan turkki on ihonmyötäinen ja koiralla on pohjavilla. Turkin huolloksi riittää aika-ajoin suoritettava harjaaminen ja turkin pesu, mikäli se likaantuu tai alkaa 'haista koiralta'. Metästuskoiran alkaessa 'haista koiralta' se koittaa peittää ominaishajunsa kieriskelemällä erilaisissa voimakkaissa hajunlähteissä (ulosteet, märkänevä maa-aines, tunkio jne).

Harjaksi suosittelee tiheää, lyhytpiikkistä karstaa. Turkinvaihdon aikoihin koiraa on hyvä lisäksi 'furminoida'. Furminaattori on pohjavillakarsta. Sillä saat helposti poistettua turkista irtoamassa olevaa pohjavillaa.

Koiranäyttelyssä ulkomuototuomarit antavat koirastasi arvion sen vastaavuudesta rotokuvaukseen nähden. Harjoittele koirasi kanssa näyttelyissä käyntiä varten. Näyttelyssä Sinun tulee esittää koirasi kehässä tuomarin antamien ohjeiden mukaisesti. Juoksusuunta kehässä on yleensä vastapäivään ja tuomarin pyynnöstä myös kulmittain. Koiran arviointi tapahtuu koiran seistessä kylki tuomarin suuntaan ja tällöin sinun tulisi hallita koirasi ja saada koira keskittymään itseesi joko kehumalla tai vaikkapa makupalojen avulla.

Tuomari katsoo lisäksi koirasi hampaat, joten totuta koira päivittäiseen hampaiden tarkastamiseen ja pyydä myös muuta kotiväkeä, sekä koiria pelkäämättömiä tuttaviksi katsomaan koirasi hampaita. Palkitse onnistuneesta suorituksesta rapsutuksin tai herkkupalalla.

Näyttelyssä koirasi säkäkorkeus saatetaan tarkistaa mittaamalla. Mittaaminen on koirille usein epäilyttävän oloinen toimenpide, joten opeta koiraasi mittaamiseen. Mittaamisen harjoitteluun käy mikä tahansa pitkä keppi, jonka asetat pystyyn koirasi seistessä, sen etujalkojen kohdalle. Muista toistaa toimenpidettä aika-ajoin, jotta se säilyy koirasi mielessä. Palkitse onnistuneesta suorituksesta rapsutuksin tai herkkupalalla.

Näyttelyihin ilmoittaudutaan netin kautta tai erillisellä lomakkeella. Näyttelyä koskeva näyttelyinfo löytyy aina internetistä ja Koiramme-lehdestä. Näyttelyihin ilmoittautuminen on maksullista ja se tehdään yleensä jo 1-2 kk ennen näyttelytapahtumaa.

Koira ilmoitetaan arvosteluluokkaan sen iän mukaan. Luokkien alaikärajan tulee täytyä viimeistään näyttelypäivänä. Ikärajat ovat:

- pentuluokka 7 kk - alle 9 kk
- junioriluokka 9 kk - alle 18 kk
- nuortenluokka 15 kk - alle 24 kk
- avoin-, valio- ja käyttöluokka alkaen 15 kk
- veteraaniluokka alkaen 8 v

Lisätietoja koiraharrastuksiin: <https://www.kennelliitto.fi/koiraharrastukset>

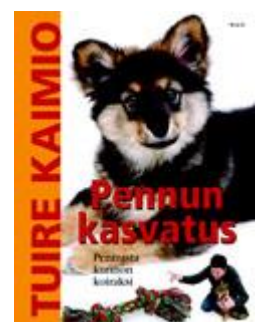
LINT- ja HIRV- KOKEET

- Linnunhaukkukokeissa on yksi luokka: LINT
- Hirvenhaukkukokeissa on AVO ja VOI-luokka
- Kokeisiin osallistuvan koiran tulee olla tunnistusmerkitty mikrosirulla tai tatuoinnilla ja rokotettu Suomen Kennelliiton määräysten mukaisesti.
- LINT- tai HIRV- kokeisiin mentäessä koiran pitää olla täyttänyt 9 kk

LINT-haukkukokeen säännöt muuttuvat 1.8.2018 alkaen, jolloin LINT-kokeista tulee yksiluokkainen ja paikantimen käyttö sallitaan kokeissa.

Lisätietoja haukkukokeista löytyy mm. Kennel-liiton ja SPJ:n nettisivuilta.

Lisätietoja pentusi kasvatukseen ja hoitoon saat esim. Tuire Kaimion kirjoittamasta kirjasta Pennun kasvatus.

Palkitsemisessa kaiken tärkein asia on onnistuneesta suorituksesta **palkitsemisen oikea-aikaisuus**. Tässä auttaa naksutin tai jokin naksuttimen korvaava sana, jolla ei ole mitään muuta tarkoitusta esim. 'TSIK'. Näin koira oppii, että naksaus, tai 'TSIK' tarkoittaa onnistumista ja siitä palkkioksi tulevaa namia tai rapsutusta. Näin tätä keinoa voi käyttää hyväkseen kaikessa koiran kouluttamisessa.

Oma nimi

Koira oppii tuntemaan oman nimensä, kun sitä kutsutaan nimellä ja palkitaan aina, kun se ottaa sinuun jonkinlaisen, esim. katsekontaktin nimen kuultuaan. Palkinto voi olla rapsuttelua ja kehumista sanoin ja/tai namipala.

Ei

Kenties tärkein sana koiran sanavarastossa. Muista että koiran nimi ei ole kielto sana. Älä siis kiellä koira sanomalla sen nimeä voimakkaammalla äänenpainolla, vaan kiellä aina sanalla Ei. Ja kun koira reagoi, niin palkitse. Ole tarkkana palkitsemisen oikea-aikaisuudesta.

Katso

Koiran hallinnassa oleellista on katsekontaktin luominen. Opetetaan koiralle siis sana KATSO, jonka kuultuaan koiran katsoo ohjaajaa silmiin. Opettaminen tapahtuu namin avulla. Sano KATSO (ei mitään muuta) ja näytä koiralle samalla namia. Nosta tarvittaessa nimi silmiesi tasolle ja heti, kun katseenne kohtaa, (naksauta tai sano tsik) ja anna sitten namipala koiralle. Toista harjoitusta muutamia kertoja, kunnes sana KATSO saa koiran katsomaan sinua silmiin. Yhteys on muodostunut.

Istu

Opetä koira istumaan pyynnöstä. Sano koiralle ISTU ja tarvittaessa paina kevyesti koiran takapäätä maahan. Naksauta tai sano tsik, palkitse koira namilla tai rapsutuksilla heti, kun se istahtaa. Älä anna palkintoa, jos koira kerkeää nousta ylös, vaan toista harjoitusta, kunnes onnistutte.

Seiso

Opetä koira seisomaan edessäsi kuono Sinun suuntaasi ja katsomaan sinua silmiin. Tätä taitoa tarvitset mm. näyttelyissä, jolloin koiran tulee seisoa kylki tuomarin suuntaan arvosteltavana. Ohjaa koira hihnassa seisomaan eteesi niin, että hihna on vasemmassa kädessäsi ja nimi oikeassa ja sano SEISO (ei mitään muuta). Seiso itse selkä suorana ja pidä nimi ylhäällä kasvojesi lähellä, että koira katsoo kasvojesi suuntaan. Palkitse koira heti, jos se seisoo paikallaan n. 5 sek. Toista harjoitusta ja pidennä seisonta-aikaa harjoitusten edetessä.

Hihnassa kulkeminen vetämättä

Koira oppii kulkemaan hihnassa vetämättä, kun sillä ei käytetä valjaita. Valjaiden avulla vetopaine jakaantuu koiran kehoon tasaisesti, toisin kun pannan kanssa kuljettaessa. Valjaat siis jopa ruokkivat vetämistä. Kun talutat koira ja se vetää hihnassa, sano esim. sana NÄTISTI (ei mitään muuta) ja pysähdy. Lähde liikkeelle vasta, kun hihna löystyy. Toista harjoitusta aina lenkillä ollessanne, jotta taito ei pääse unohtumaan.

Seis

Opeta koira pysähtymään SEIS-komennon kuultuaan. Kun olette lenkillä ja koira kulkee vetämättä hihnassa, niin sano koiralle sana SEIS (ei mitään muuta) ja pysähdy. Koiran tulee sanan kuultuaan pysähtyä paikalleen. Toista harjoitusta ja palkitse koira namilla tai rapsutuksin. Kun uskot, että koira on hyvin hallinnassa myös irrallaan ollessaan, voit testata SEIS komentoa ilman hihnaa.

Sivulle tulo ja seuraaminen

Ohjaa koira hihnassa tai ilman hihnaa namin avulla vasemmalle puolellesi ja sano samalla sana SIVULLE (ei mitään muuta). Koiran ohjaaminen sivulle on helppoa, kun seisot itse paikallasi. Jos käytät hihnaa, niin pidä hihna löysällä oikeassa kädessä ja nimi vasemmassa. Näytä/haistata namia koiralle ja ohjaa koira paikalleen niin, että sen kuono on kiinni namissa => Tee vasemmalla kädellä ulos-eteenpäin ja siitä taaksepäin, kaukaa sivulla kaartuva ohjausliike, joka päättyy koira perässään käden asentoon, jossa käsi on suorana sivulla (normaali seisoma asento). Koira pääsee näin tehtäessä asettumaan juuri oikeansuuntaisesti vierellesi. Kun koira on vasemmalla sivullasi seisomassa tai istumassa kuono menosuuntaan, anna nimi ja kehu koira. Tämän jälkeen astu askel ja lähde liikkeelle sanomalla samanaikaisesti SEURAA (ei mitään muuta). Seuraa-sanon kuultuaan koiran tulee lähteä kulkemaan ohjaajan kanssa samaan tahtiin. Koira ei saa kulkiessaan kulkea ohjaajaansa edempänä. Jos koira meinaa edistää, pysäytä se aiemmin opitulla SEIS-komennolla.

Paikallaan olo, vapautus

Opetta koira pysymään paikallaan kuultuaan sanan PAIKKA. Harjoittele niin, että ojenna kätesi kämmen koiraan päin (sormet osoittaen ylöspäin) n. 10 cm päähän kuonosta ja sano koiralle sana PAIKKA (ei mitään muuta). Pidä katse kiinnitettynä koiraan ja vapauta tilanne n. 5 sek. päästä sanalla VAPAA. Kehu koira ja anna namia. toista harjoitusta pidentäen paikallaolo-aikaa. Lopulta koira oppii yhdistämään kädenliikkeen ja paikallaan pysymisen. Jossain vaiheessa voitte alkaa harjoittelemaan poistumista selin koiraan päin.

Luokse tulo

Sido koiran kaulapantaan pitkä naru (10-15m) tai käytä ns. jäljitysliinaa. Ole itse paikallasi ja anna koiran liikkua vapaasti niin, että pitkä naru kulkee maata pitkin, ollen kuitenkin sinun ulottuvillasi. Sano koiralle sana SEIS, jolloin koiran tulisi pysähtyä. Kun koira on pysähtyneenä, kutsu sitä luoksesi sanalla TÄNNE (ei mitään muuta), voit tehostaa käskyä esim. taputtamalla kädellä reittäsi vasten kerran, tai kaksi kertaa. Jos koira ei reagoi komentoon, ohjaa/vedä liinasta rauhallisesti koira luoksesi puhumatta. Kun koira on luonasi palkitse se namilla ja kehuilla. Toista harjoitusta, kunnes SEIS ja TÄNNE sanat saavat aikaa toivotun tuloksen. Vaatii yleensä paljon toistoja !!

Irti päästäminen

Etenkin metsästyskoiralle tärkeää on sanan IRTI oppiminen. Koira voi olla saalistaan niin tarkka ettei anna edes omistajan koskea siihen tai pahimmillaan piilottaa saaliin sen saatuaan. Harjoittele komentoa IRTI esim lelun avulla. Ota sellainen lelu, joka on koiralle äärettömän mieleinen (pallo, naru tms.) ja leiki koiran kanssa yli-innokkaasti. Kun lelu on tiukasti koiran suussa, sano sana IRTI (ei mitään muuta) ja irroita lelu koiran otteesta vaikkapa namin avulla. Kun koira irroittaa otteen lelusta, niin anna heti nimi ja kehu koira. Toistakaa harjoituksia, kunnes sana on koiralle tuttu ja koira luopuu lelusta pelkän komennon avulla.

Ole aina varautunut vastustukseen saaliin kanssa olevan koiran luo mennessäsi. Ole silloin tiukka ja käytä tarvittaessa komentoja, IRTI, PAIKKA ja SEIS napakasti sanoen. Älä anna vieraan ihmisen ottaa saalista koiraltasi, jollet ole itse valvomassa tilannetta - Koira puolustaa saalistaan vieraalta, koska saalis luovutetaan koiramaailmassa vain laumanjohtajalle, eli SINULLE.

Etsiminen

Opetta koiraa etsimään ihmisiä, esineitä ja nameja (myöhemmin oppii myös etsimään lintuja ja muuta riistaa, sekä mahdollisesti myös ihmisiä). Piilota nimi tai mieluisa lelu maton alle, tyynyn alle tms. 'helppoon paikkaan', josta koira voi löytää etsimänsä hajun perusteella. Sano koiralle sana ETSI xxx (=etsittävä juttu, esim. etsi pallo). Voit näyttää koiralle suuntaa kädellä, jolloin koira oppii seuraamaan käsimerkkejäsi myös metsässä liikuessanne. Kun koira löytää etsittävän, niin kehu ja palkitse koira. Oppimisen edistyessä harjoitusta voidaan tehdä myös ulkona esim jälkiliinan kanssa.

Kun koira osaa tavaroiden ja namien etsimisen, niin harjoitelkaa ihmisen etsintää.

Kun opetat koiralle komentoja, niin voit yhdistää komentosanaan sopivan käsimerkin. Koira oppii käsimerkin nähtyään toimimaan halutulla tavalla mm. lähtemään metsässä kulkemaan tiettyyn suuntaan, pysymään paikallaan jne.

Paikka tai seis

Suunnan antaminen

- Harjoittelu vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä sekä hurjasti toistoja.
- Ole itse rauhallinen ja anna käskysanat koiralle normaalilla äänensävyllä, selkeästi ja napakasti. Varo ettet kuulosta äkäiseltä.
- Koira vaistoa ihmisen stressihormoonit, joten kouluta koiraasi aina vain positiivisella mielellä. Stressaantunut tai epävarma ihminen saa koiran käyttäytymään ei-toivotusti, tai ei ollenkaan.
- Nuori koira testaa ja opettelee yhteiseloä ihmisen kanssa, joten anna koiralle aikaa oppimiseen. Harjoitelkaa vain 30 min. jaksoissa, ettei koira kyllästy.
- **Palkitsemisen oikea-aikaisuus on erittäin tärkeää. Jos esim. opetat koiraä istumaan ja annat koiralle palkkion, kun se on istahtamisen jälkeen noussut jo ylös, niin koira oppii saavansa palkinnon seisomaan nousemisesta. Ole tarkkana ajoituksen suhteen. Ei palkkiota, jos tilanne ehtii muuttua, vaan uusi harjoitus ja palkkio vasta täydellisestä suorituksesta ja täydellisellä ajoituksella. *Vaihtoehtoisesti voit sanoa heti onnistumisen tapahtuessa jonkin lyhyen sanan, joka ei tarkoita mitään (esim. tsik) ja antaa varsinaisen palkinnon vasta sen jälkeen.* Näin koira oppii, että 'tsik' tarkoittaa oikein tehtyä asiaa ja nimi/kehu tulee vasta sitten.**
- Katsele koiraasi ja tunnista koiran eleistä koska meinaa alkaa tapahtumaan asioita. Jos koira esim. alkaa tuijottamaan vastaan tulijoita (kohta alkaisi hyppiminen tai haukkuminen) niin keskeytä tuijotus, ota kontakti koiraan esim. KATSO-komennolla ja/tai namin avulla. Pidä koiran huomio itsessäsi, kunnes ohitus on tapahtunut ja jatka matkaa rauhallisesti. Pidä koiran huomio itsessäsi koko ajan. Ole kiinnostavampi, kun ohikulkijat.
- Pohjanpystykorva on rotuna älykäs ja vilkas, joten anna koirallesi riittävästi virikkeitä. Koira oppii arvostamaan Sinua laumanjohtajana, kun annat sille mieluisaa puuhastelua ja oppimismahdollisuuksia.
- Arvostettua johtajaa kuunnellaan ja pyritään miellyttämään. Laumanjohtajana elämäsi koiran kanssa on helppoa ja mutkatonta.
- Mikäli tarvitset apua tai vinkkejä, niin älä epäröi kysyä meiltä. Me olemme Sinua ja koiraasi varten käytettävissä kaikissa asioissa jotka liittyvät koirasi elämään. Treenataan näitä vaikka joskus yhdessä.

